

os, men er det sandt, at 5 Aar er en lang Tid, saa er det ogsaa sandt, at 4 Gange 5 Aar er endnu længere, og 4 Gange 5 er omtrent det Næremaal, hvori vi nu have forhandlet om denne Sag, og Udbytet er omtrent Ingenting. Mit Forslag skal derfor gaa ud paa at forsøge dette. Vil endelig Nogen sige: Men det er jo noget helt Nyt, vi nu her skulle ind i, saa vil jeg svare: Ja, just derfor kan man jo vedtage det til et Forsøg; men jeg skal desuden tilføie: noget aldeles Nyt er det ikke, eftersom det har været forsøgt paa et beslægtet Omraade, og efter mit Skøn været forsøgt med meget Held. Det vil jo være ærede Medlemmer bekendt, at Første-lærerembederne i Kjøbstæderne og Kateketembederne der besættes af Kongen. Efterhaanden er det blevet Skik, at der, naar et saadant Embede er ledigt, indkommer et Forlangende til Ministeriet om, at Byraadet maa blive bekendt med de indkomne Ansøgninger og faae Leilighed til at udtale sig derom. Dette Forlangende er blevet imødekommet af Ministeriet, og jeg skal oplyse, hvilke Resultaterne have været. I de sidste 5 Aar have Ansøgningerne været sendte til ialt 22 Byraad, som sagt, efter deres derom udtalte Ønske. Byraadene have udtalt sig derom, og sendt Ansøgningerne tilbage til Ministeriet gennem Skoledirektionerne, der ligeledes have udtalt sig derom. Resultatet har været følgende: I 17 af de 22 Tilfælde har hele det vedkommende Byraad været enigt om sin Udtalelse, og denne Udtalelse er bleven tiltraadt af vedkommende Skoledirektion. I alle disse 17 Tilfælde er den bekliffet, for hvem Byraadet har udtalt sig. I eet Tilfælde har hele Byraadet været enigt med Undtagelse af Borgmesteren, som dissenterede; i dette Tilfælde er Byraadets Flertals Kandidat bleven bekliffet. I to Tilfælde har Byraadet været enigt, men Skoledirektionen udtalte en fra Byraadets afvigende Mening; i disse to Tilfælde er Byraadets Indstilling tiltraadt af Ministeriet. Det var de 20 Tilfælde, saa er der 2 tilbage. I disse 2 Tilfælde har der i Byraadene været meget stærk Dissens, og Skoledirektionen har holdt med et af Mindretallene; Ministeriet har her faaet bekliffet den, som efter dets Skøn bedst egnede sig til Pladsen. Altsaa, Resultatet er dette, at i 20 Tilfælde af 22 har der været Enstemmighed eller omtrent Enstemmighed i Byraadene, og i alle disse 20 Tilfælde er den

bleven bekliffet, for hvem Byraadet har udtalt sig. Nu kan man sige, at der er Forskjel paa de Interesser, der omfattes af Byraadet, som bestyrer Skolevæsenet, og de kirkelige Interesser, og jeg siger: Det er sandt; der er der en Forskjel, som ikke bør overses. Men jeg tror alligevel, at her er et Fingerpeg, at her er Noget, der kunde tyde paa, at man ved at gaa den Veimuligvis kunde naae et Resultat. Jeg vil altsaa foreslaa, at man overveier dette, om man til et Forsøg kunde gaa ind paa at sende Menigheden de indkomne Ansøgninger til Udtalelse derom med de nærmere Begrændsninger, som Lovforslaget allerede indeholder, og vedtage det som sagt paa et Næremaal, 5 Aar f. Ex. Vil man dette, vil man overveie det nøiere, skal jeg være villig til derom at konferere med Udvalget, thi der er et Par andre Forslag, jeg kunde ønske at fremsætte, men som ere af underordnet Betydning, og for ikke at misforstaaes, som om de skulde være meget vidtgaende eller fra Lovforslaget meget afvigende, skal jeg strax angive, hvad det Væsentligste er. Ved at efterse Lovforslagets § 2 vil man finde, at den slutter med følgende Ord: „De nærmere Bestemmelser om Valget gives af Kirke- og Undervisningsministeren“. Det vil i mange Tilfælde ikke være saa ganske let at give disse Bestemmelser, og det vilde være mig hjært, om Rigsdagen, hvis den overhovedet nu vil ind paa Sagen, vilde give sin Mening tilkænde om, hvorledes Udførelsen deraf helst skulde sættes i Værk. Det Punkt kom vi vel imidlertid nok ud over. — Jeg anbefaler altsaa, hvad jeg nu har sagt, til nærmere Overveielse, og vil man gaa den Vej, skal min Hjælp for at frembringe et Resultat være til Tjeneste.

N. Andersen: Naar det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgfreds (Klein) og jeg have indtaget en noget mere tilbageholden Stilling overfor denne Sag end det øvrige Udvalg, saa er det, fordi vi nære den Anskuelse, at, er der noget Omraade, der ikke egner sig til at afgjøres ved Flertalsmagt, saa er det dette Omraade, som her foreligger. Det er idetmindste efter min Mening saaledes, at den hele Kamp for at vinde en Ret for Menighedens Flertal til at vælge sin Præst er begrundet i en urigtig Opfattelse af Præstens Betydning for Menigheden. Jeg har ikke kunnet komme til anden Anskuelse i